

deel komt te vervallen, om schuil te gaan achter een nietszeggend masker. Ja zelfs bij overigens zeer intelligente personen treft men zulk een tegenzin aan tegen artistieken ernst en waarheid, waarboven schijn en ambtelijk of maatschappelijk vertoon door hen verborgen worden. Zoo ook zijn vrouwen veelal niet gesteld op de weergeving harer eigenaardige persoonlijke schoonheid, maar schenken zij de voorkeur aan eene onbeduidende popachtige afbeelding harer gelaatstrekken.

In de zooeven vermelde beschouwingen was zoowel sprake van de schilder- als van de beeldhouwkunst. Voor Rodin toch waren die beide nauwverwante zusters, en in zijn gesprekken placht hij veelal Rembrandt en Titiaan aan te voeren om met behulp van dier werken zijn theoretische uiteenzettingen betreffende beeldhouwkunst te verduidelijken en zijn beweringen te staven. Ja volgens hem was in den grond het wezen van alle kunsten groote overeenkomst vertoonend; zij alle zoeken de menschelijke ziel en het leven weer te geven, en het zijn ten slotte alleen de aangewende middelen die bij die verschillende kunsten uiteenloopen. Maar men moet het wezen dier kunsten niet vertroebelen door er karaktertrekken in te willen leggen die haar vreemd zijn. Zoo begrijpen de meeste menschen de beeldhouwkunst niet, omdat zij daar altijd litteraire of philosophische denkbeelden in willen zoeken, ofschoon zij toch niet anders is dan een kunst van vormen. Ook vele kunstenaars vergeten zoo iets en gaan de natuur misvormen door ze te gaan interpreteren, in plaats van zich geheel in haar te verdiepen om ze te begrijpen en in haar wezen door te dringen, zonder eigen gedachten erin neer te leggen.

Het is niet verwonderlijk dat een zoo groot aanbiddend der natuur en der vormenkunst als Rodin zich bovenal voelde aangetrokken tot de uitbeelding van het naakte lichaam in al zijn stand en bewegingen. Dat gansche lichaam kon in al zijn deelen dienst doen ter uiting van affecten en gemoedsaandoeningen. Want wel is waar wordt gewoonlijk het gelaat beschouwd als de spiegel der ziel en als eenige uitdrukking van 's menschen geestelijk leven, maar in werkelijkheid is er geen spier van het lichaam die niet in staat is inwendige gemoedsschommelingen te vertolken, vreugde of droefheid, geestdrift of wanhoop, levensexpansie dan wel verslapping en ontmoediging. Nergens, zoo placht Rodin te zeggen, is de oppervlakte van het lichaam vlak en eenvormig, overal vindt men heuvels en dalen, die zekere bewegelijkheid vertoonen en mede tot de expressie van het lichaam bijdragen. Het lichaam is in staat alle aandoeeningen te vertolken, het vormt volgens Rodin het eenig waarlijk kled der ziel, waarin die ziel doorstraalt *). Het kostuum is dan ook vol-

*) Vandaar dan ook dat Rodin soms een bekleed beeld, zooals Balzac en de Burgers van Calais, eerst geheel naakt modelleerde, om in niets aan de juistheid en natuurlijkheid tekort te doen.